

gaar ud fra, at de Udgifter, som paabyrdes Debitor ved dette Lovforslag, bliver saa smaa som muligt, og at vi venter og haaber, at de Folk, som skal beklæde det Tillidshverv, som det er at sidde i dette Udvalg, der skal hjælpe de nødstedte Debitorer, gør dette Arbejde gratis, saa vidt de overhovedet kan gøre det, saa at der ikke udover egentlige Udlæg til Befordringsudgifter o. s. v. paabyrdes Skyldneren Udgifter til Dagpenge, medmindre det skønnes absolut nødvendigt.

Justitsministeren (Rytter): Jeg takker Udvalgets forskellige Medlemmer for deres Stilling til de to Lovforslag. Der har været en Del modsatte Anskuelse, men det er jo lykkedes i det store og hele at overvinde Modsetningerne ved, at alle Partier har stillet sig forstaaende overfor Lovforslagets Tanke.

Maa jeg med Hensyn til de to Forslag fra Mindretallets Side, idet jeg tager Ændringsforslag Nr. 1 først, sige, at her er jeg fuldstændig uenig med det ærede Medlem Hr. Bording. Som vi allerede har diskuteret det ved første Behandling, tror jeg, at et Moratorium vil være uheldigt, og jeg søgte den Gang at dokumentere, at ogsaa den tidligere Regering i Virkeligheden har været Modstander af et almindeligt Moratorium. Det Spørgsmaal skal jeg imidlertid lade ligge. Men derimod udtalte det ærede Medlem, at dette Forslag, som han har stillet, nemlig at lade en Del af Pantegælden gaa over til at blive løs Gæld, skulde være det, der vilde hjælpe. Hertil maa jeg sige: Ja, selvfølgelig vilde det hjælpe, om man ganske rolig om en Del af Panterettigheden sagde, at nu skulde Kreditorerne miste denne deres Ret og være almindelige simple Kreditorer. Men jeg tror, det vilde være en Vej at komme ind paa, som vilde ødelægge al Kreditgivning her i Landet; thi det er dog i mange Tilfælde saaledes, at en Mand, som sidder daarligt i det, kan faa et Laan, naar han samtidig giver vedkommende Kreditor Pant i sin Ejendom, selv om det er noget langt ude med denne Panteret. Men hvis nu Befolkningen ser, at man fra Lovgivningsmagtens Side begynder at rokke ved disse Rettigheder, saa tror jeg, at man vil være forsigtig i Fremtiden; selv om det ærede Medlem har søgt at fastsætte to Tidspunkter, et Begyndelses- og et Slutningstidspunkt, tror jeg alligevel, at man vil sige, at naar man er begyndt at rokke ved dette Princip, vil det faa farlige Konsekvenser i Fremtiden.

Om Ændringsforslag Nr. 7 maa jeg

sige, at det spiller i Virkeligheden en meget lille Rolle med den Majoritet, man kræver her; Forskellen er jo meget lille. Naar jeg dog maa tilraade at tage Forslaget, saaledes som det er fremsat af Regeringen, og altsaa at stemme imod Ændringsforslaget, skyldes det, at der er fremsat et Ønske fra sønderjydske Side om, at man vil gøre det.

Med Hensyn til de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Axel Møller fremsatte angaaende Udgifterne, tror jeg, at man fra alle Sider i Udvalget var enig om, at de skulde være saa smaa som muligt, og at man vilde søge at undgaa Diæter i den størst mulige Udstrækning; men man var bange for, at det ikke altid kunde undgaaes, og derfor var det, at der blev givet denne noget svævende Formulering:

Bording: Den højtærede Justitsminister sagde, at den forrige Regering ogsaa havde været imod et almindeligt Moratorium; og det er jo rigtigt. Men vi har netop ogsaa derfor fremsat Forslag om at faa et *begrænset* Moratorium, omfattende disse Prioriteter, som er optaget under den lave Krone i Tidsrummet fra 1919 til nu, da Kronen er kommet i Pari. Det har man afvist fra Regeringens Side, og nu afviser man ogsaa det Ændringsforslag, jeg har stillet, gaaende ud paa, at de Prioriteter, som ligger ud over Ejendommens virkelige Værdi, skal overføres til den løse Gælds Regler, og den højtærede Justitsminister gør det ud fra den Betragtning, at det vil ødelægge Kreditgivningen i Fremtiden. Jeg tror ikke, den højtærede Justitsminister kan faa Landboerne til at forstaa, at det skal være en Fordel for dem, at de skal kunne prioritere deres Ejendomme langt op over Skorstenen. Enhver, der kender til Landbrugets Vanskeligheder for Tiden, vil, det føler jeg mig overbevist om, erkende, at det netop er disse Overprioriteringer, som gør, at det er saa vanskeligt for Landbruget at faa Balance mellem Indtægt og Udgift, og jeg kan ikke se, at det vil kunne faa nogen som helst Virkning for den reelle, den fornuftige Kreditgivning i Fremtiden, naar man, saaledes som vi har gjort det, begrænser Ændringsforslaget til kun at omhandle de sekundære Prioriteter, der er optaget under den lave Krone, og begrænser Tidsrummet, hvorefter man kan overføre dem til den almindelige løse Gælds Regler til 1. Januar 1929, det vil altsaa sige, at det er ikke noget, der kan vedblive at ske i Fremtiden. Hvis man ikke gennemfører dette Ændringsforslag, vil det blive meget vanskeligt for